



ครูช่างศิลปหัตถกรรม ประจำปี 2564

นางสาวเจีนาตี๊ะ มะหิและ

อายุ 53 ปี

ประเภทเครื่องทอ (งานปัก)

จังหวัดนราธิวาส



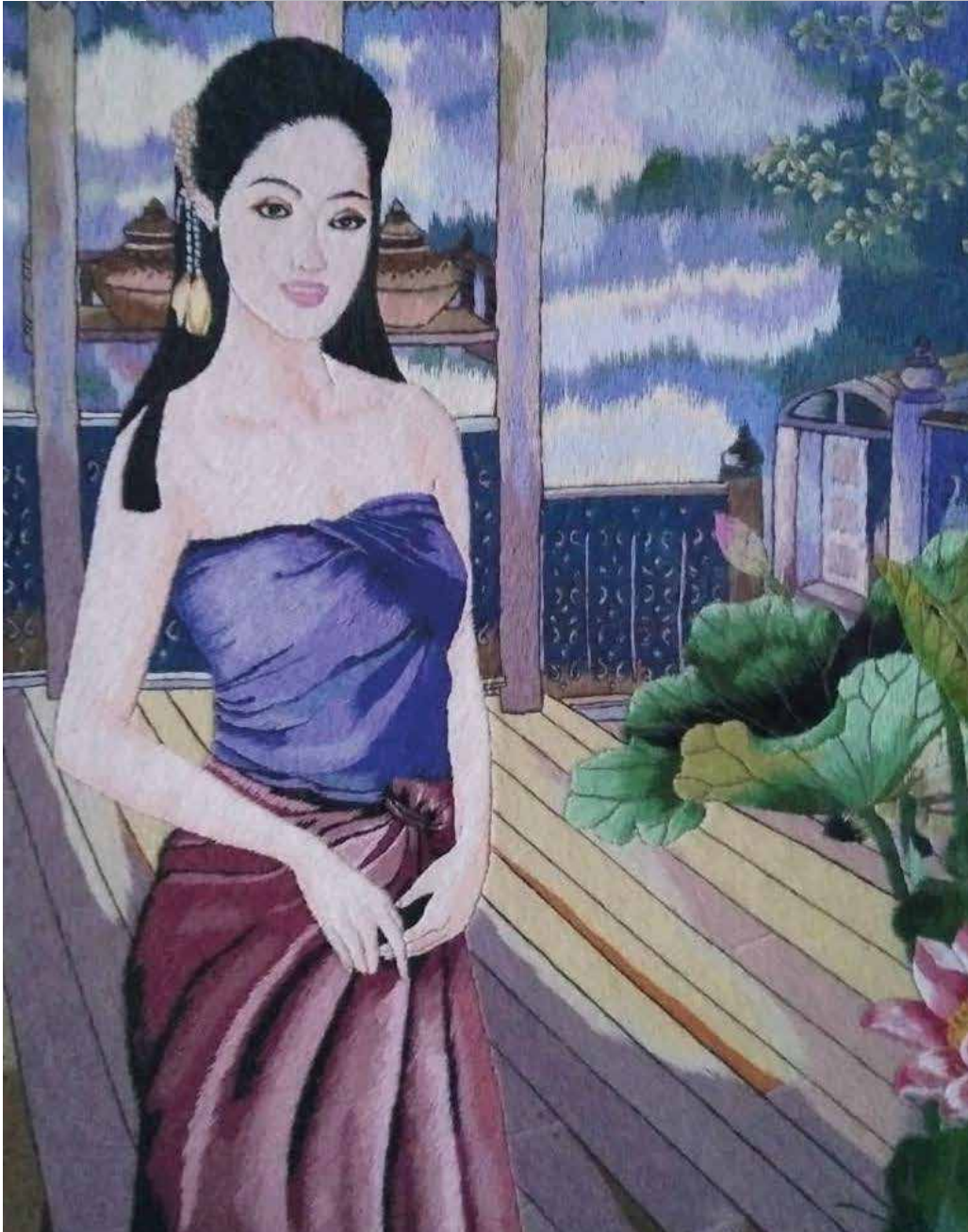
การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นางเจี๊นาตีปะ มะหิและ เรียนรู้ฝึกฝนการปักผ้าด้วยมือแบบ การ “ปักชอยแบบไทย” จากโครงการ ส่งเสริมศิลปาชีพ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพื้นที่ อำเภอศรีสาคร เมื่อปี พ.ศ. 2542 ในคราวที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร บ้านดาอง หมู่ที่ 4 ตำบลเซียงคีรี อำเภอศรีสาคร จังหวัด นราธิวาส พระองค์ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการศิลปาชีพกลุ่มปักผ้า บ้านดาอง เพื่อฝึกหัดให้ราษฎรบ้านดาองและหมู่บ้านใกล้เคียงได้ฝึกทักษะอาชีพเสริมเกี่ยวกับการปักผ้า เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่มีรายได้น้อย ให้มีอาชีพเสริมสร้างรายได้จุนเจือครอบครัวและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งในครั้งนั้นนางเจี๊นาตีปะ ก็เป็นหนึ่งในสมาชิกรุ่นแรกของกลุ่มปักผ้าบ้านดาอง สมัครงเข้าร่วมกับโครงการฯ ซึ่งพระองค์ทรงฯ รับไว้เป็นสมาชิกในโครงการส่งเสริมศิลปาชีพด้วย





ด้วย นางเจี๊ยะนาตีปะ มีความชอบทางด้านงานปักผ้าอยู่แล้ว เมื่อได้รับการอบรมชี้แนะ และถ่ายทอดเทคนิคการปักผ้าแบบเทคนิคการปักชอย จากครูสอนในโครงการศิลปาชีพ ประกอบกับด้วยความสามารถ และความมุ่งมั่น จึงมีทักษะ ความชำนาญในการปักชอยจนถึงขั้นการปักด้วยเส้นไหมเส้นเล็ก สร้างสรรค์งานปักชอยที่ให้ความละเอียดประณีต มีเอกลักษณ์ และสะท้อนวิถีวัฒนธรรมของชายแดนใต้ สืบสานตามพระราชปณิธานในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงฯ ให้อนุรักษ์งานปักชอยแบบไทย ไว้ไม่ให้สูญหาย จวบจนถึงในวันนี้ เป็นเวลากว่า 20 ปีมาแล้ว



ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

การปักชอย หรือ การปักชอยแบบไทย เป็นการปักด้วยมือโดยใช้เส้นด้ายดีเอมีซี หรือเส้นไหมปักลงบนผืนผ้า การปักผ้าต้องมีความประณีต เรียบร้อยสวยงามตลอดทั้งผืน ลวดลายที่ปักต้องเด่นชัดสวยงาม และถูกต้องตามลักษณะลายปักพื้นฐาน งานปักผ้าปักชอยแบบไทยได้รับการยกย่องว่าเป็นงานประณีตศิลป์ที่มีคุณค่า เหนือกว่างานปักด้วยเครื่องจักรมาก ผ้าปักชอยแบบโบราณของไทย ใช้การปักขึ้นลงถี่ ๆ ไปตามลวดลายภาพต้นแบบ โดยชิงผ้ากับสะตึง ผู้เริ่มต้นฝึกปักจะใช้เส้นด้าย





ส่วนผู้มีฝีมือชั้นสูงจะใช้เส้นไหมเส้นเล็กไปจนถึงขนาดเล็กมากเท่าเส้นผม และใช้ ลวดลายที่มีรายละเอียดมากขึ้น ลวดลายต้นแบบผ้าปัก มักเป็นภาพจากวรรณคดี ไทย หรือ ภาพจากธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ป่าธรรมชาติ สัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น ผลงานผ้าปักชอย เมื่อสำเร็จออกมาแล้วจะเป็นภาพที่งดงาม และมีชีวิตชีวาราว กับภาพเขียน หรือภาพถ่าย

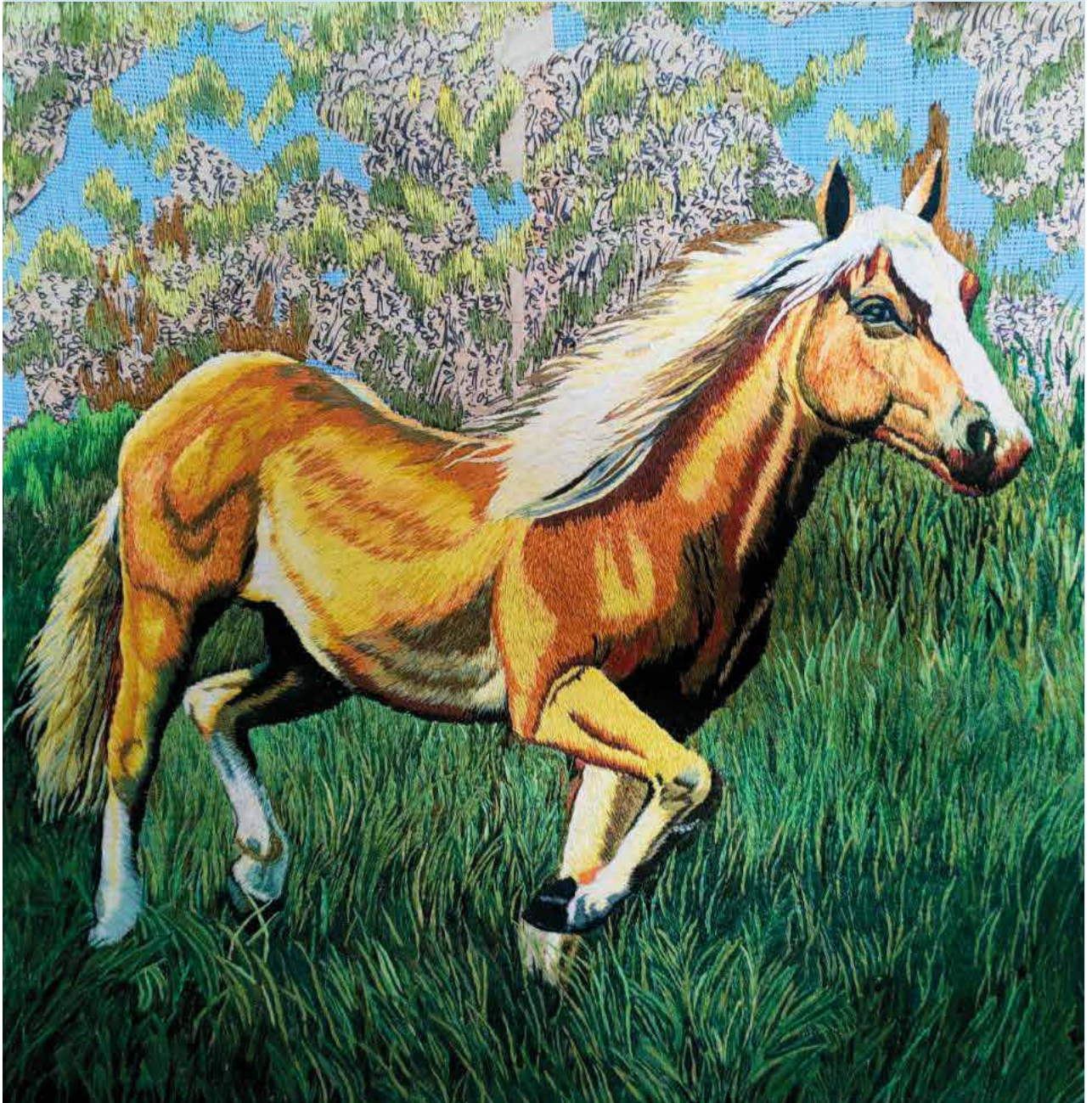




ด้วยความมุ่งมั่นในงานปักผ้าของ นางเจี๊ยะนาตีปะ ได้ใช้วิชาความรู้ สร้างสรรค์งานปักผ้าชั้นสูง ที่ปักด้วยเส้นไหมน้อย หรือเส้นไหมที่มี ขนาดเล็ก ที่มีความละเอียดสวยงาม ตามขั้นตอน สะท้อนถึงทักษะ ฝีมือ ความชำนาญเชิงช่างได้อย่างยอดเยี่ยม จนได้รับรางวัลพระราชทาน และรางวัลอื่น ๆ มากมาย







เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่นฝีมือการสร้างสรรค์งานปักผ้า ด้วยเทคนิคการปักช้อย ของนางเจี๊ยะนาตีปะ คือ งานปักที่ปักด้วยไหมน้อยหลากหลายลวดลาย เช่น ภาพวิวทิวทัศน์ ภาพวิถีชีวิต ภาพความน่ารักของสัตว์นานาชนิด ฯลฯ ที่ยังคงรักษาอัตลักษณ์ เทคนิค วิธีการของศิลปะการปักช้อยแบบไทย ไว้ได้อย่างลงตัว ทักษะฝีมือที่โดดเด่น ในงานปักช้อย ของคุณเจี๊ยะนาตีปะ คือ ช่อกฝีเข็มที่มีความละเอียด การไล่เฉดสี การไล่แสงและเงา จนได้งานปักที่เสมือนรูปจริง คือ เหมือนภาพที่ถ่ายจากภาพจริง ลวดลายมีความละเอียด เส้นด้ายชัดเจน จนแทบไม่เห็นว่า เป็นงานปัก โดยผลงานที่โดดเด่น คือ งานปักภาพนกเงือก ซึ่งถือเป็นสัตว์ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิตในท้องถิ่นด้วยเป็นสัตว์ที่มีมากในป่าแถบจังหวัดนราธิวาสอันอุดมสมบูรณ์







การพัฒนาสร้างสรรค์ปรับประยุกต์ หรือต่อยอดผลงานด้วยแนวคิดใหม่ ๆ

จากการปักเทคนิคปักชอยในงานศิลปะอาชีพ และการปักผ้าคลุมอียาบสตรีมุสลิม สู่การพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพิ่มตามความต้องการของผู้บริโภคสามารถเพิ่มมูลค่าได้มากยิ่งขึ้น เช่น ปักรูปเสมือน ปักลวดลายบนกระเป๋า เสื้อ หมวก ฯลฯ ตามที่ลูกค้าต้องการ ตลอดจนปักโลโก้ผ้าเป็นเข็มกลัด ยางรัดผม หน้าเซ็ดหน้า แมส และมีการพัฒนาฝีมือและผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นอัตลักษณ์ของพื้นที่ คือ การปักลายนกเงือก และวิถีความเป็นเขตป่าพรุอันอุดมสมบูรณ์ในท้องที่จังหวัดนราธิวาส เพื่อสะท้อนวิถีของชายแดนใต้และเพื่อให้ความรู้จักนกเงือกมากขึ้น เป็นการนำอัตลักษณ์ท้องถิ่นและภูมิปัญญาของงานปักมือมาพัฒนาผสมผสานสร้างสรรค์เป็นผลงานทั้งแบบร่วมสมัยและใช้ได้จริงในปัจจุบัน





ความมุ่งมั่นตั้งใจในการอนุรักษ์ สืบทอดในงานศิลปหัตถกรรม

แรงบันดาลใจที่สืบทอด ต่อยอดงานศิลปหัตถกรรมนี้ คือ ต้องการเห็นกลุ่มสตรีในพื้นที่มีรายได้เสริม และมีอาชีพเสริมหลังจากว่างจากงานประจำ และต้องการพัฒนางานปักและผลิตภัณฑ์ตามความนิยมใช้งานในปัจจุบัน เพื่อสร้างความต้องการของตลาด จึงตั้งใจที่จะฝึกฝนชาวบ้านในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง เพื่อช่วยกันสร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับในตลาดอย่างกว้างขวาง นำความรู้ที่มีถ่ายทอดให้กับสมาชิกและผู้สนใจได้เรียนรู้โดยมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะอนุรักษ์ ถ่ายทอดศิลปะงานปักผ้าแก่ลูกหลานและผู้สนใจต่อไป นอกจากนี้ นางเจี๊ยะนาตีปะ ยังถ่ายทอดงานปักผ้าคลุมผมสตรีมุสลิม แก่พี่น้องชาวมุสลิมทั้งในพื้นที่บ้านดาฮงและบ้านใกล้เคียง สร้างสรรค์ผลงานออกสู่ตลาดทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่ สร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับสมาชิกและคนในชุมชน





" ภูมิใจ และสำนึกในพระมหากรุณาคุณ
ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระพันปีหลวง
ที่ท่านมีพระเมตตาให้มีการฝึกอบรมงานปักชอยแบบไทยนี้
จากจุดเริ่มต้น การทำงานปักชอย
จนถึงในวันนี้ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะขอตอบแทน
ด้วยสำนึกในการอุทิศตน ถ่ายทอด
ส่งต่อความรู้ที่มีให้ประโยชน์แก่ชาวบ้านในชุมชน
จังหวัดนครราชสีมา ให้ได้มีอาชีพ มีรายได้
เลี้ยงครอบครัวอีกทางหนึ่ง "



เกียรติบัตรหรือรางวัลที่เคยได้รับ

- รางวัลอันดับ 2 ประเภทภาพปักไหมน้อยขนาดกลาง ประเภทภาพสัตว์ จาก สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง (องค์ประธานมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ)
- เกียรติบัตรได้รับการคัดเลือกเป็นผู้สตรีดีเด่น จังหวัดนราธิวาส ประจำปี พ.ศ.2560
- ดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมตำบลเชิงคีรี อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

องค์ประกอบประวัติบุคคล

ที่อยู่ : 28/2 หมู่ 3 ตำบลเชิงคีรี อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส 96210

โทรศัพท์ 086 2924972

Facebook : กะปะห์ ลาเวง